

Han skabte amerikanske ikoner. Han er et selv

Skuespilleren Dennis Hopper gennemfotograferede i 60'erne sine Forenede Stater, og billederne, der både dokumenterer, hvordan de kendte så sig selv, og hvor den menige amerikaner levede, er båret af et enormt talent for iscenesættelse.

Der er et billede i bogen over to sider. Klassisk americana *and then some*. Scenen, der er sat, ligner et telt beregnet til rodeo. Publikum kigger én vej, men i en kraftig lyskegle fra oven, så kraftig, at ham, der står i keglen, er helt overbelyst, læner en cowboy sig den anden vej, op ad indhegningen ind til tyrene. Han er slank og atletisk, den bredskyggede

MICHAEL BO

hat lægger ansigtet i halvmørke, hans skindbukser har frynser, og han står der i sin egen verden, upåagtet af omgivelserne, men lysende som en ikon. Enten har han redet - og tabt? - eller også står han for tur. Og er det ikke påfaldende, så meget han ligner fotografen selv?

Fotografen selv er Dennis Hopper, og hvis hans foto fra midt i 60'erne er teatralisk i ordets flotteste betydning, siger det nok mest noget om det, vi i dag opfatter som Hoppers hovedfag, nemlig skuespilleriet og filmen. I tiden op til 'Easy Rider', der varslede en ny tid i kulturen og en helt frisk manderolle som arvtager til den klassiske rodeotyr, var Dennis Hopper primært kendt som fotograf. Det enorme bogværk 'Dennis Hopper: Photographs 1961-67', som er udkommet på forlaget Taschen til den, nå ja, nette sum af flere tusinde kroner, dokumenterer, at Hopper havde et usædvanlig skarpt øje og en næsten uhyggeligt præcis sans for iscenesættelse og lysætning. Om nogen haft Hopper sans for at stå præcist i lyskeglen og dreje hoftebenet lige nøjagtig så og så mange grader til højre.

BILLEDERNE, DER alle er taget, mens Dennis Hopper havde en nogenlunde lukrativ karriere inden for tv, forestiller en virkelighed og en fortid så svunden, at man ikke fatter, at en så nulevende person som 73-årige Hopper kan have været en del af

den. Rodeoen fra før den blev invaderet af plastik, storpolitikken, da den havde borgerrettigheder brændende på sinde og endnu havde ambitioner om at frelse verden ... Billedet af togvognen med de to vinduer, hvor en voksen kvinde i komplet senvictoriansk kostumering kigger til venstre ud ad et åbent vindue, og en ung dreng bag et lukket vindue kigger lige så langt bort, men til højre, er godt at slippe Fortolker-Holger løs i; et Amerika inden nogen genkendelig modernitet havde indhentet det.

Dennis Hopper gennemfotograferede også Hollywood og sine spillerkollegaer, men de er ikke hans allerstærkeste. Andre før Hopper har filmet Paul Newman med bar overkrop, ikonograferet James Dean og fejret den unge Jane Fondas attributter, ligesom det hverken er billederne af Martin Luther King eller Andy Warhol, der gør 'The Many Worlds of Dennis Hopper', som bogens undertitel lyder, mindeværdig. Et billede af Tina & Ike Turner er flot og generøst ved at stuve al tidens flowerpower-symbolik ind i ét lille foto, hvor han sidder og spiller klaver, men med opmærksomheden rettet mod et potentielt publikum på den anden side af fotolinjen, og hvor hun står bag ham med vaskebræt og vaskespand og kigger hengivent på sin mand. Et billede fuld af fortællinger, uden spontanitet, men næsten med en renæssancemalers idé om, at alt skal betyde noget. En nature morte.

SELV HAVDE Dennis som ung i 60'erne et af de der ansigter, man har svært ved at hæfte sig ved. Han var indbegrebet af middelklassenydelighed med sine regelmæssige træk, sit mellemlange hår og sin vævre krop. Det var hans insinuerende nasale stemme og evnen til at tænde for en vis farlighed i blikket, der gjorde Hopper til en galionsfigur for ungdomsoprøret, først som motorcykelteenager i

James Dean-klassikeren 'Vildt blod' i 1955 og i uddunstningerne fra 'Easy Rider' i 1969, hans helt eget projekt, og op til nu til en af amerikansk kulturs mest notoriske psykopater.

Han havde malet allerede som barn og begyndte at fotografere i 1961. Om det ligefrem skete i frustration over en stagnerende karriere, ved vi ikke. Hans kone gav ham en 35 mm Nikonkamera i fødselsdagsgave, og så rejste han ellers Staterne igennem og dokumenterede et Amerika, der for en stor dels vedkommende allerede er forsvundet. Han udstillede for nylig såvel fotos som billedkunst i den retrospektive pariserudstilling 'Dennis Hopper and the New Hollywood'.

Det koster at være en myte, som Hopper blev det allerede omkring 1970. Det var først op i 80'erne, da han var tæt på et halvt hundred år, at han begyndte at leve varen som skuespiller. Rollerne var ikke ligefrem karakterstudier, men en slags ondskabens vignetter malet med præcis og hurtig pensel i 'Blue Velvet' og 'Speed' og den slags.

Noget, der er sjovt at fantasere over, når man kigger tilbage, er, i hvor høj grad ungdomsoprørets proselytter og de, der undsagde Amerikas engagement, tror jeg, eufemismen hedder, i blandt andet Vietnam, selv var rundet af ideen om det mytiske Amerika.

Hvor kort der er fra en selvspejlende rodeocowboy i en fed lysstråle og til en langskægget motherfucker af en biker. To tilsyneladende modsatrettede pejlinger i amerikansk kultur og dog en slags tvillinger.

Eller ser det bare sådan ud, fordi det var Hopper, der var dem begge?

michael.bo@pol.dk

Dennis Hopper: Photographs 1961-1967. Redigeret af Tony Shafrazi. Hardcover og boks. 546 sider. Flere hundrede fotografier. 5.000 kr. hos Taschen i København.